

Justitsministeriet
Sikkerhedskontor II
Slotsholmsgade 10
1216 København K

E-mail: Benjamin Kelstrup Turner, betu@jm.dk, Julie Ebner Buchwald, jueb@jm.dk og Sarah Skafté-Vaabengaard, vbs@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325761
MAAK@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 21/01334-7

6. MAJ 2021

BIDRAG TIL SKITSE FOR REVISION AF LOGNINGSREGLERNE MV.

Justitsministeriet har ved e-mail af 19. april 2021 anmodet Institut for Menneskerettigheder om at bidrage med eventuelle skriftlige bemærkninger til revisionen af logningsreglerne mv. Anmodningen sker på baggrund af et møde den 16. april 2021 om lovskitsen mellem ministeriet og en række interessenter.

Med lovskitsen har Justitsministeriet taget initiativ til at gennemføre nye regler for logning af teledata.

Justitsministeriet forventer at sende et udkast til lovforslag i høring medio august 2021 med henblik på at fremsætte et lovforslag for Folketinget den 6. oktober 2021.

Myndighedernes adgang til at kræve, at teleudbydere/teleindustrien logger befolkningens teledata indebærer indgreb i borgerens ret til beskyttelse af privatliv, databeskyttelse og alt efter intensitet, beskyttelsen af ytrings- og informationsfrihed.

EU-Domstolen har i lyset af dette fastslået, at myndighederne som det helt klare udgangspunkt ikke kan kræve "generel og udifferentieret logning" af befolkningen, da dette er i strid med EU-retten, herunder EU-Chartret.¹ Måltrettet logning af bestemte personer eller grupper med henblik på kriminalitetsbekæmpelse er derimod efter omstændighederne muligt hvis fornødne retsgarantier sikres.

I Danmark har staten siden 2007 forpligtet teleudbydere mv. til at foretage generel og udifferentieret logning, selvom dette har været i strid med EU-retten. Skiftende regeringer har desuden ad flere omgange udskudt den nødvendige revision af de danske regler,

---

¹ Se således forenede sager C-203/15 og C-698/15

herunder med henblik på at sikre overholdelsen af EU-retten. Institutet har kritiseret disse udskydelser gentagne gange.²

I nærværende brev begrænser instituttet sine bemærkninger om lovskitsen til statens adgang til generel og udifferentieret logning til beskyttelse af national sikkerhed og til den efterfølgende adgang til de loggede oplysninger. Lovskitsen skal efter instituttets opfattelse på begge områder ændres for at være i overensstemmelse med EU-retten.

Instituttet bemærker, at lovskitsens rammer for målrettet logning tillige giver anledning til bekymring, men at omfanget af eventuelle menneskeretlige og retssikkerhedsmæssige udfordringer i større grad afhænger af tilstedeværelsen af tilstrækkelige retsgarantier og dermed det kommende lovforslags endelige udformning.

Endelig bemærker instituttet, at bekæmpelse af terrorisme og alvorlig kriminalitet er af særdeles stor væsentlighed, og at det er nødvendigt, at politiet har de fornødne redskaber til at bekæmpe det – men at dette naturligvis skal ske inden for rammerne af menneskeretten.

ADGANGEN TIL AT FORETAGE TIDSBEGRÆNSET GENEREL OG UDIFFERENTIERET LOGNING

I regeringens lovskitse lægges der op til, at det skal være muligt at pålægge teleudbydere/teleindustrien at foretage generel og udifferentieret logning af alle kommunikationsmidler for alle borgere for op til 1 år ad gangen, hvis en række nærmere omstændigheder er overholdt.

Som nævnt foroven er det klare udgangspunkt, at generel og udifferentieret logning er forbudt. EU-Domstolen tillader imidlertid ganske undtagelsesvist generel og udifferentieret logning, hvis konkrete omstændigheder viser en reel og aktuel eller forudsigelig trussel mod den nationale sikkerhed, og dette sker for en tidsbegrænset periode. Det er endvidere en betingelse, at logningen ikke har en systematisk karakter.

Adgangen til undtagelsesvis logning skyldes, at en trussel mod den nationale sikkerhed er så alvorlig, at det kan retfærdiggøre alvorlige

---

² Se instituttets seneste høringsvar af 26. februar 2021 om udskydelsen af revisionsreglerne med henvisning til tidligere høringsvar:

<https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/media/document/H%C3%B8ringssvar%20vedr.%20udkast%20til%20lov%20om%20%C3%A6ndring%20af%20revisionsbestemmelse%20%28logning%29.pdf>

indgreb i individets grundlæggende rettigheder. Sådanne alvorlige indgreb kan derimod ikke retfærdiggøres, hvis formålet er at bekæmpe grov kriminalitet mv.³

I regeringens lovskitse lægges der op til, at vurderingen af, om der foreligger en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed, skal tage udgangspunkt i de årlige analyser fra Center for Terroranalyse (CTA) (lovskitsens punkt 3.3.1).

I hvert fald siden 2014 har terrortruslen mod Danmark ifølge CTA's årlige analyser været "alvorlig" og regeringen lægger i lovskitzen mere eller mindre op til, at dette trusselsniveau kan retfærdiggøre generel og udifferentieret logning, hvilket efter regeringens opfattelse overholder kravene, som følger af EU-Domstolens praksis.

Det er instituttets vurdering, at regeringens udgangspunkt i CTA's trusselsvurdering, der foretages på årlig og overordnet basis, som begrundelse for en forsat udifferentieret og generel logning, næppe stemmer overens med EU-Domstolens praksis, der som nævnt alene tillader generel og udifferentieret logning til beskyttelse af national sikkerhed i ekstraordinære undtagelsessituationer.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at regeringen sikrer, at adgangen til generel og udifferentieret logning til beskyttelse af national sikkerhed begrænses til ekstraordinære undtagelsessituationer og ikke risikerer at få den permanente karakter, der lægges op til med lovskitzen.

POLITIETS ADGANG TIL LOGGEDE OPLYSNINGER

I lovskitzen lægger regeringen op til, at politiet skal kunne få adgang til loggede oplysninger i sager om efterforskning mv. af grov kriminalitet. Dette vil medføre, at politiet kan bruge loggede oplysninger i sager, der ikke i sig selv kunne begrunde generel og udifferentieret logning, da en sådan logning som nævnt forudsætter en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed.

Efter instituttets vurdering er dette i strid med EU-Domstolens praksis, hvorefter myndighedernes adgang til loggede oplysninger kun kan begrundes ud fra de hensyn, som har ført til, at teleudbydere mv. i første omgang er blevet pålagt at foretage logningen.⁴

---

³ Se hertil pr. 136 i forenede sager C-511/18, C-512/18 og C-520/18

⁴ Se pr. 166 i forenede sager C-511/18, C-512/18 og C-520/18 samt pr. 31 i sag C-746/18.

Regeringen lægger efter instituttets opfattelse i det store hele op til videreførelsen af den ordning, som EU-Domstolen i 2016⁵ fandt i strid med EU-retten, herunder de grundlæggende rettigheder til privatliv, databeskyttelse samt ytrings- og informationsfrihed, blot med en lidt anderledes begrundelse end hidtil.

Justitsministeriet er tilsyneladende også opmærksom på dette og erkender, at der er en "væsentlig procesrisiko" forbundet med regeringens udlægning af dommen (lovskitsens punkt 7.2). Efter instituttets opfattelse betyder det med andre ord, at ministeriet har vurderet, at reglerne i lovskitsen med overvejende sandsynlighed vil blive underkendt ved EU-Domstolen, skulle det komme dertil.

Instituttet finder det stærkt kritisabelt, at skiftende regeringer siden 2016 har udskudt revisionen af logningsreglerne, der i sin helhed er i strid med EU-retten, bl.a. med den begrundelse at ville sikre, at revisionen omfatter beskyttelsen af grundlæggende rettigheder i overensstemmelse med EU-Domstolens domme, for så at foreslå en ordning, der går imod disse domme og dermed foreslå en ordning, der med overvejende sandsynlighed er i strid med EU's grundlæggende rettigheder.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at politiets adgang til loggede oplysninger begrænses til sager vedrørende beskyttelse af national sikkerhed, som undtagelsesvist kan retfærdiggøre generel og udifferentieret logning.

Instituttet står til rådighed for at uddybe bemærkningerne eller for yderligere drøftelser frem mod ministeriets udsendelse af et lovudkast i høring.

Med venlig hilsen

Louise Holck

DIREKTØR

---

⁵ Forenede sager C-203/15 og C-698/15